

Umetnički uticaj Reda trupe

Farida Fahmy

Prevod: Sonja Antanasijević

Članak broj 7

Saidi Ples?

*Al 'Assayah al Gadida – Novi ples sa štapom
Izveden u rimskom amfiteatru u gradu Jeraš, u Jordanu*

Cilj ovog članka je da pokaže kako su plesači širom sveta bili ubeđeni da je izraz "Saidi" ples (ovo je takođe pogrešna transkripcija reči Saidi) tačan i dovoljna da opiše ples koji su predavali. Izraz je previse opšt. Molim vas da pogledate mapu i postaće vam jasno koliko je region *El Said* veliki i koje oblasti obuhvata.

Gornji Egipat je na arapskom *Qibli Masr* (južno od Egipta) ili *Sa'iyd Masr* (Gornji Egipat). Takođe je nekad nazivan *Assa'iyd*.

Reka Nil teče severno ka Sredozemnom moru. Oblast koja se prostire između jezera Naser na jugu to oblasti između Dašura i *Al-'yat*-a na samom jugu

modernog Kaira je poznata kao *Assa'iyd*. Severno odatle je regija Delte. Oblast severno od Asuana do Asjuta je poznata kao Južni Gornji Egipat. Severno Gornji Egipat uključuje regije Al-Minja, Al-Fajum, Bani Suef i Asjut.

Široka oblast Gornjeg Egipta uključuje stanovnike koji se razlikuju po kulturološkim tradicijama i načinima na koji se izdržavaju. U dolini Nila žive seljaci, farmeri i vlasnici zemljišta. Tu su također Beduini koji naseljavaju pustinje na periferiji regija. Neka plemena su nomadi dok su se drugi naselili u neke od ovih regija. Grupe Roma naseljavaju periferije gradova i varošica i naravno Nubijci su na krajnjem jugu, sa svojim jedinstvenim društvenim i plesnim običajima. Ovaj članak je samo o stanovnicima Doline Nila.

Egipćani su, u suštini, homogen narod. Na primer, Nubijci, Saidi i ostale

zajednice stanuju u Delti Nila i u velikim gradovima kao što su Kairo i Aleksandrija i obrnuto.

Ono što sledi je kratak opis lokalnih plesnih tradicija koji su inspirisali mnoge plesove iz repertoara Reda trupe.

Tradicionalni plesni događaji

U plesnim događajima koji slede učesnici su stanovnici sela, gradova ili zajednica i izvode se u raznim prilikama.

Al-Tahteeb* i *Al 'Assayah

Al-tahteeb je popularan borilački ples-sport, koji često prati *al-'asayah* ples (ples sa štapom). U nekim prilikama se *al-'asayah* izvodi samostalno. *Al-'Asayah* je solo improvizovan ples u kome učesnici imitiraju napadačke i odbrambene pokrete *al-tahteeb-a*. Na stilizovan način, svaki čovek pokazuje svoju individualnost i talenat načinom na kojim manipulise štapom dok pleše. Plesač skače, ubrzava ili usporava na osnovu svojih spontanijih reakcija na tempo, prateću muziku i inspiraciju. Plesači zadržavaju gracioznost, ali i muževnost u svojim pokretima i držanju.

Ova dva plesa su isključivo muške aktivnosti. Uobičajeno je da muškarci u Gornjem Egiptu nose štap tokom svojih dnevnih aktivnosti. Ovi štapovi su čvrsti i uglavnom dosežu do ramena, ako se postave pored tela. Ovi štapovi se koriste za oba plesa. Ova dva plesa su lokalne tradicije Gornjeg Egipta, ali se izvode, u manjoj meri, u drugim delovima zemlje, gde postoji zajednica ljudi iz Gornjeg Egipta. Muškarci koji plešu sa štapom se mogu videti i u drugim delovima Egipta tokom proslava kao što su venčanja.

Tokom naših terenskih istraživanja u 1965, posetili smo mnoge takve proslave u Gornjem Egiptu. Iznenadio nas je ogroman broj učesnika na proslavama u hramu Karnak u Luksoru, Suhadžu i Beni Suefu. U Suhadžu je Mahmud Reda našao najviše inspiracije za svoju pozorišnu reprezentaciju *al-'assayah* plesa (nazvanim *al-'Assayah from Suhag*).

Al-kaffafa

Al-kaffafa, ponekad zvana *al-kaff* (dlan) je poznat ples, koje je istraživan i zabeležen u selu *Arab Mute* u provinciji Asjut. Ljudi koji su učestvovali u plesu su zavisili od pevanja i tapšanja dlanovima, odakle ime i dolazi. Ponovo, bili smo zadivljeni brojem učesnika. Učestvovalo je stotinak muškaraca u linijskoj formaciji, dok su vođe bile razvrstane unutar linije.

Nakon što su muškarci počeli svoj ples, četiri žene su se pojavile sa obe strane prostora ispred linije muškaraca. Držale su se na blagoj distance od muškaraca i svaka je zadržala svoj lični proctor tokom plesa. Dostojanstveno su napredovale ka sredini, pomerajući torso napred i nazad. Kad god su

plesale u mestu, njihale bi kukove i izričan i težak udarac stopalom bi pratio bočni pokret kuka. Tokom čitavog plesa, žene su držale ruke podignute iznad glave. Držale su obe ruke ispred očiju sa dlanovima okrenutim ka spolja ili raširene sa blago savijenim laktovima i stegnutim pesnicama.

Žene koje su učestvovala u ovom plesu su bile starije. One su bile ili majke ili tetke u zajednici. Pokreti muškaraca i žena su bili staloženi i fluidni dok su pratili tempo tapšanja i pevanja. Mahmud Redina koreografija za pozorište je bila nazvana *Al-kaffafa from Asyut*.

Karakteristike plesa su omogućile Mahmudu Redi da dalje radi na njima i da ih razvija. On se fokusirao na različite kvalitete pokreta i naglašavao je različite ali jedinstvene stilove muškaraca i žena. Zbog svoje kulturološke senzibilitnosti, zadržao je lokalne tradicije i održao distancu između muškaraca i žena i odnose među njima.

Uvođenje ženskog elementa

Od najranijih scenskih plesnih izvedbi, plesačice su učestvovala u koreografijama u kojima su plesači igrali sa štapom. Sve su koreografije bile pripremljene uz tipičnu muziku, ritam i popularne pesme iz Saida. Plesačice Reda trupe nikada nisu plesale sa štapom. Na ovaj način je ples ostao deo društvenog dekora i moralnih normi i bio je prihvaćen od strane većine Egipćana.

Nove koreografije tradicionalnih plesova

Mahmud Reda je nastavio da razvija nove pristupe u svojim koreografijama. Okrenuo se materijalu koji je nudio potencijal za inovaciju i rekreaciju. Među novim plesovima izvedenim 1976 je bila nova koreografija za ples *al-'Asayah*. Ples je bio imenovan Novi ples sa štapom i izveden je sa novom muzikom i novim koreografskim pristupom.

Razvoj Mahmuda Reda kao koreografa mu je omogućio da bude slobodniji u tretiranju sadržaja i pokreta plesa. Dubina je dodata prostornom dizajnu. Izvođači su pokrivali veliki deo scene i kretali su se u različitim formacijama. Radnja koja se odvijala se razvila kao projekcija različitih individua i fokusirala se na na odnos grupe u različitim trenucima plesa. Akcija i interakcija se odvijala između individua u nekim slučajevima ili između grupa u drugim. Solo tačke su bile istaknute kroz kontrast prema podređenim pokretima grupe.

U ovom plesu, plesači su manipulirali dva štapa umesto jednog. To je dalo varijacije i dinamiku njihovom plesu. Ples plesačica je bio kontrast plesačima i njihovim uzemljenim pokretima i njihovom štapovima. Pokreti plesača su ponekad bili u kontrastu sa plesačicama a ponekad bi se uklapali sa njihovim ritmičkim pokretima.

Izraz "Saidi"?

Od najranijih godina Reda trupe, Mahmud Reda je govorio da je njegov rad rezultat inspiracije. Uvek je davao precizne informacije o svom radu. Maglovit i generalan izraz Saidi nikada nije bio upotrebljen u njegovom repertoaru. Da bih još jednom proverila ovu informaciju, pronašla sam kutiju programa, brošura i pamfleta, koje je moja majka godinama sakupljala. Nijedan ples u njima nije bio nazvan „Saidi“.
